

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GEROS VALIOS KOMPENSACIJOS UŽ ŽYDŲ RELIGINIŲ BENDRUOMENIŲ
NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ
ĮSTATYMAS**

2011 m. birželio 21 d. Nr. XI-1470

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

pripažindamas didelį Lietuvos žydų bendruomenės indėlį į Lietuvos kultūrą ir visuomenės pažangą iki Antrojo pasaulinio karo, Lietuvos okupacijos ir holokausto kaip visokeriopo žydų egzistencijos naikinimo pradžios;

atsižvelgdamas į tai, kad įvairiose Lietuvos vietovėse istoriškai gyvavusios žydų religinės bendruomenės holokausto metu buvo sunaikintos, todėl jų turto restitucija vadovaujantis kitais galiojančiais Lietuvos Respublikos įstatymais nėra galima, kadangi nėra teisių perėmėjų;

siekdamas atkurti istorinį teisingumą ir gera valia kompensuoti už totalitarinių režimų okupacijų laikotarpiu neteisėtai nusavintą Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą;

norėdamas, kad kompensacija prisidėtų prie kultūrinio Lietuvos žydų bendruomenės palikimo Lietuvoje išsaugojimo ir jos dabartinių poreikių tenkinimo;

atsižvelgdamas į 46 pasaulio valstybių, tarp jų ir Lietuvos, atstovų 2009 metais priimtos Terezyno deklaracijos nuostatas,

priima šį Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato kompensacijos už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą dydį, mokėjimo terminus, tvarką ir naudojimo paskirtį.

2. Šiame įstatyme nustatytos kompensacijos išmokėjimo tikslu laikomas išlikęs žydų religinių bendruomenių nekilnojamasis turtas, išskyrus žemę, kuris buvo neteisėtai nusavintas totalitarinių režimų okupacijų laikotarpiu.

3. Šis įstatymas neturi įtakos nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimui pagal Lietuvos Respublikos religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymą.

2 straipsnis. Kompensacijos dydis, mokėjimo terminai ir tvarka

1. Mokėtinos piniginės kompensacijos dydis – 128 milijonai litų.

2. Kompensacija mokama iš valstybės biudžeto Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompensacijomis disponuoti paskirtam fondui. Fondas – pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kuris įsteigtas pagal šį ir Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą. Pagrindiniai fondo veiklos tikslai – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo, religinę, taip pat mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros ir kitokią visuomenei naudingą veiklą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyto fondo kolegialus valdymo organas turi atstovauti Lietuvos žydų bendruomenei, Lietuvos žydų religinei bendrijai, kitoms žydų religijai, sveikatos apsaugai, kultūrai ir švietimui Lietuvoje puoselėjančioms organizacijoms ir įstaigoms, jeigu jos pareiškia tokį norą.

4. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta kompensacijos suma yra galutinė, ateityje negali būti reiškiamos pretenzijos ir keičiama nustatyta kompensuojama suma už žydų religinių bendruomenių ir žydų bendruomenių turtą.

5. Fondo įstatuose turi būti nustatyta aiški disponavimo kompensacijos lėšomis,

Lietuvos Respublikos Vyriausybės skiriamo valstybinio audito ir kasmetinės finansinės atskaitomybės pateikimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Seimui tvarka.

6. Valstybinio audito išvadoje konstatavus, kad fondas disponuoja jam perduotomis kompensacijos lėšomis ar naudoja jam perduotą nekilnojamąjį turtą ne pagal šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytą paskirtį arba kitaip pažeidžia šio įstatymo reikalavimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę laikinai sustabdyti kompensacijų mokėjimą ir disponavimą jomis ir spręsti dėl kito fondo paskyrimo.

7. Už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą gali būti kompensuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu perduodant valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą – pastatus ar jų dalis šio straipsnio 2 dalyje nurodyto fondo nuosavybėn, jeigu jis priima sprendimą prašyti perduoti tokį turtą konkrečiai paskirčiai, atitinkančiai šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies sąlygą. Tokiu atveju šio straipsnio 1 dalyje nurodytos piniginės kompensacijos dydis mažinamas perduodamo nuosavybės teise nekilnojamojo turto verte, kuri apskaičiuota remiantis valstybės įmonės Registrų centro turimais masinio vertinimo duomenimis turto perdavimo dieną.

8. Piniginė kompensacija, išskyrus šio straipsnio 9 dalyje numatytą sumą, pagal šį įstatymą pradedama mokėti nuo 2013 m. sausio 1 d. ir baigiama mokėti 2023 m. kovo 1 d. Piniginė kompensacija numatoma mokėti dalimis ir Seimo tvirtinama kiekvienų metų valstybės biudžete atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes, ir išmokama iki kiekvienų metų kovo 1 d.

9. Šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytai paskirčiai skiriama vienkartinė 3 milijonų litų suma. Ši suma yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytos piniginės kompensacijos dalis. Ji išmokama šio straipsnio 2 dalyje nurodytam fondui 2012 metais, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo fondo paskyrimo.

10. Pagal šio straipsnio 7 dalį valstybei priklausantis nekilnojamasis turtas šio straipsnio 2 dalyje nurodytam fondui gali būti perduodamas nuo 2012 m. sausio 1 d.

3 straipsnis. Kompensacijos naudojimo paskirtis

1. Pagal šį įstatymą išmokėta piniginė kompensacija gali būti naudojama tik šiems tikslams:

1) Lietuvos žydų religiniams, kultūros, sveikatos apsaugos, sporto, švietimo, mokslo tikslams Lietuvoje. Disponuodamas šiam tikslui skirtomis lėšomis, fondas finansuoja šiame punkte nurodytų sričių tikslinius projektus;

2) Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje gyvenusiems ir nuo totalitarinių režimų okupacijų laikotarpiu nukentėjusiems žydų tautybės asmenims remti. Šiam tikslui skiriama šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje nurodyta kompensacijos suma.

2. Pagal šį įstatymą perduotas nekilnojamasis turtas turi būti naudojamas tik Lietuvos žydų religiniams, kultūros, švietimo ir mokslo tikslams.

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2011 m. gruodžio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2011 m. gruodžio 1 d. patvirtina šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ